

Maša Oliver

Miha Mazzini: Zvezde vabijo.

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2016.

Mladinski roman Mihe Mazzinija *Zvezde vabijo*, nagrajen z modro ptico, ima vse, s čimer se pohvalijo priljubljeni in uspešni sodobni mladinski romani. Bere se kot detektivka z obvezno ljubezensko zgodbo in sodobno socialno problematiko. Karakterji so raznoliki in prepričljivo dodelani. Tematizira individualne in družbene pasti digitalnega sveta, obenem pa se obrača nazaj v svet, kjer se človekova ranljivost še vedno odpira med prijatelji v intimi mladinskih sob in kjer so konci zgodb pristno odprti.

V svojem drugem mladinskem romanu nam avtor brez moraliziranja odkriva svet sodobnih mladostnikov, ki bivajo in se družijo z vrstniki pretežno v digitalnem svetu. Notranja naslovnica v podobi tipkovnice sodobnega mobilnega telefona bralca vabi, da jo odklene in vstopi v digitalni svet klepetalnic, namišljenih profilov in lažnih identitet. Sreča se s Kajo, najstnico, ki na ulici suvereno opravi z nastopaškimi fanti, doma pa sanjari o platonični ljubezni z interneta in dvomi o svojih pevskih sposobnostih. Nekoliko mlajša Ana je Kajino nasprotje: plaha in še vedno malce naivna se na pevsko tekmovanje prijavi iz povsem drugačnih razlogov. Med deklicama se splete pravo prijateljstvo, ki zahteva soočenje z resnico. Ta ne pride zlahka in brez razočaranj, obenem pa zahteva tudi nekaj detektivskega dela. Ana kar hitro opravi s Kajinim dvomom o lastnih sposobnostih, v istem trenutku pa odpre nov dvom o resničnosti Kajine internetne simpatije. S tem se skrha njuno sveže, a edino resnično prijateljstvo. Da bi prijateljici

odprla oči, v njej prebudila zaupanje vase ter obenem ohranila tudi njuno pristno in edino iskreno vez, se mora Ana zateči po pomoč h Kajinemu bratu Simonu. Ta svojo pripadnost išče pri lokalnem fitnes mojstru Petru in njegovi oprodi Koksui, ki si svojo identiteto gradita na podlagi tonusa in čvrstosti trebušnih mišic.

Delo odpira vprašanja identitete in medsebojnih odnosov v sodobnem svetu, v katerem nam vladajo digitalne naprave, ter izpostavlja nasprotje med podobo in resnico, torej prav tisto nasprotje, ki ga vzpostavlja in spodbuja digitalni svet. Za tiste, ki digitalnega okolja še niso usvojili ali se jim izmika, pa igre videza in identitete zagotavljajo televizijski šovi oziroma popularne avdicijske oddaje, v katerih se kalijo nove estradniške "zvezde". Kljub temu da junaki spijo, jedo in dihajo s svojimi mobilnimi telefoni vsak trenutek, pa jih življenje vedno znova privede pred preizkušnje v resničnem svetu, z resničnimi ljudmi. Nasprotje med videzom in resnico se tako odpira na več ravneh in aludira na naslov dela, ki ga seveda lahko beremo na več načinov. Zvezde vabijo medse vsakega izmed junakov zgodbe na svoj način. Nazadnje se vsi ujamejo v past pretvarjanj: Kaja vztraja v iluziji platonske ljubezni z "namišljenim" Robertom, Peter je obseden s fitnesom in obliko svojih tricepsov, Ana in Simon pa skujeta detektivski načrt, ki vključuje uporabo uspavalnih tabletk in krajo mobilnega telefona ...

V tako zavajajočem svetu izmuzljivih resničnosti se iščejo mladi, spletajo in razpletajo se prijateljstva, ljubezni, zaupanje med različnimi akterji. Kljub močni vlogi digitalne resničnosti pri zapletu in razpletu zgodbe, pa so ključni trenutki umeščeni med skorajda nostalgичne in anahrone elemente sodobne resničnosti. Tako je npr. pri igri razkrivanja identitete Roberta odločilna vožnja z vlakom, ki razkrije pogled na Petrov doma izdelani fitnes kotiček, Kaja pospremi Ano v svoj svet glasbe s starim gramofonom in ploščami pevke Ette James, medtem ko Anina babica in Tone prisegata na spontane piknike z zlozljivimi stoli na parkirišču.

Nova družbena problematika se v delu staplja s tematskimi stalnicami tovrstne slovenske literature: z alkoholizmom, enostarševskimi družinami, ekonomsko nestabilnostjo, razčlovečenjem, ki ga prinaša potrošništvo ... Ob Aninih in Simonovih tavanjih po mestu prepoznavamo spremenjeno podobo slovenskih urbanih središč: nedokončane novogradnje, ograjene prazne parcele, nočna blokovska naselja z osvetljenimi okni – še eno vrsto navideznih zvezd, za katerimi se skriva manj svetleča in nič preveč topla resničnost človeških usod.

Pripoved ostaja resna, mestoma jo omilita humor in navihanost predvsem dekliskih likov. Slog je izčiščen, skorajda skop. Pripovedovalec perspektivo

pogosto dramsko omeji in se osredotoči na dejanja, dogajanje in dialog, brez podajanja kakršnih koli miljejskih ali podrobnejših psiholoških kontekstov. Tako na nek način bralcu zapira prepoznavanje resničnosti in jo s tem ves čas postavlja pod vprašaj. Kaj je res in kaj se le zdi? Edini mestoma spotikajoč element v pripovedi so dialogi, ki jim včasih manjka živosti, naravnosti, napetosti. Nas avtor s tem opozarja, da izgubljam sposobnost spontanega pogovora in vzpostavljanja medsebojnih odnosov v resničnosti? Da so pogovori za mizo ostanki nekih drugih časov? O tem lahko bralci odločajo sami.